

Nagovor predsednika Državnega sveta RS Alojza Kovšce na posvetu ob 70. obletnici zveze NATO in 15-letnici članstva Slovenije v njej Četrtek, 4. april 2019

Spoštovani cenjeni gostje in razpravljavci,

spoštovani mag. Igor Senčar, predsednik Slovenskega odbora za NATO,

spoštovana ga. polkovnica Alenka Petek iz Centra vojaških šol,

spoštovana ostala zainteresirana javnost,

toplo dobrodošli v Državnem svetu RS in drugem domu slovenskega parlamenta. V veliko čast in veselje nam je, da lahko danes v soorganizaciji gostimo posvet, s katerim želimo osvetliti 70 let obstoja zveze NATO in 15. obletnico vstopa RS v to zvezo. In to prav v času, ko postaja obrambna varnost držav talka dnevnih političnih mešetarenj, in ko se percepcija varnosti kot temeljne demokratične vrednote transformira iz realnega v vse bolj virtualen digitalni svet, v katerem je stopnja svobode posameznika skoraj brezmejna, a hkrati najbolj ranljiva.

Danes se še posebej veselim razprave v tako uglednem krogu razpravljavcev. Slišati vaša razmišljanja o dejanskih varnostnih tveganjih tako z vidika zavezništva, države kot tudi posameznika. Pred 70 leti je bil cilj povezovanja držav, ki so podpisale Severnoatlantsko pogodbo, nedvoumno jasen. Mir, varnost, blaginja, urejeni meddržavni odnosi članic, močna Evropska unija in močan multilateralni sistem, predvsem pa prepoznavnost Slovenije kot mlade perspektivne države – to so bila osrednja povezovalna načela, ki smo si jih skupaj z večinsko voljo ljudi zadali v tej NATO zgodbi. A nato ... nato je temu obdobju sledilo obdobje novih terorističnih in kibernetских groženj, vse pogostejše tudi uresničenih, ki je do tal pretreslo stare in mlade demokracije.

Kot posledica tega drugačnega sveta in turbulentnih dogajanj je bila 10. julija 2015 v Državnem zboru sprejeta Deklaracija o zunanji politiki RS, v kateri sta EU

in NATO opredeljena kot zunanjepolitična okvira posebnega pomena. Dejavná zunanja politika Slovenije se odziva na spreminjajoče mednarodno in varnostno okolje. Zgodovinska izkušnja in geopolitični položaj Slovenije sta brez dvoma naši ključni dodani vrednosti. Članstvo v EU in NATO Republiki Sloveniji krepi njen politični pomen in varnost, hkrati pa terja tudi njeno odgovornost.

Brez dvoma je bilo leto 2004 v mnogočem prelomno in tudi zmagoslavno. 15 let po vstopu v zvezo NATO, zveza ohranja svoje temeljno poslanstvo, a svet globalno postaja vse bolj razdrobljen, zapleten in manj varen, ne delijo se le priložnosti, temveč tudi tveganja in krize. Dodatno dejstvo, ki ga moramo pri tem upoštevati je, da so ZDA manj pripravljene braniti evropski in svetovni red kot v preteklih desetletjih. Koristi članstva Slovenije v zvezi NATO niso omejene zgolj na ekonomski in varnostni vidik, spoštovanje vrednot, za katere se zavzemamo, zahteva ustrezno politično voljo.

Prepričan sem, da mora Republika Slovenija svojo globalno soodgovornost izkazovati z angažmajem na področjih, kjer ima močne primerjalne prednosti. Vse bolj kompleksno varnostno okolje zahteva odzivnost, celosten pristop, širok nabor vojaških in civilnih zmogljivosti, vključevanje v razvojne in druge pomoči in sodelovanje na različnih nivojih. In prav na teh temah lahko Slovenija ponudi veliko. Naša prednost temelji na znanju, ne moči. Naša prednost temelji na prilagodljivosti, ne trdnosti. Naša prednost temelji na poziciji, ne tradíciji.

Želim si, da bi tovrstna razmišljanja, zlasti današnje razprave, preseгла okvir praznih političnih razprav o tem, koliko sredstev preveč ali premalo namenjamo za obrambo. Bolj nas mora zanimati, kako smotrno in razvojno strateško jih bomo porabili oz. usmerili. Na področju vojaškega usposabljanja imamo še velike neizkoriščene potencialne. To je tista skrita dodana vrednost, ki jo znamo in zmoremo izkoristiti v luči številnih pozitivnih ekonomskih učinkov našega dolgoletnega zavezništva. Zakaj pa ne?

Spoštovani,

v nadaljevanju posveta vam želim obilo dobrih in zanimivih razprav, ki se nam obetajo z vsemi naslednjimi odličnimi in uglednimi razpravljavci.

Hvala za pozornost.